

İHRACAT YÖNETMELİĞİ DEĞİŞTİRİLMİŞTİR

Ülkemizde ihracat işlemleri 22/12/1995 tarihli ve 95/7623 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan (İhracat Rejimi Kararına ve bu Karara dayanılarak Dış Ticaret Müsteşarlığınca çıkarılan ve 06/01/1996 tarih ve 22515 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “ihracat yönetmeliği” (Eski Yönetmelik olarak ifade edilecektir) ile yürütülmekte iken, 06/06/2006 tarih ve 26190 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak Eski Yönetmeliği yürürlükten kaldıran **“İhracat Yönetmeliği” (Yeni Yönetmelik olarak ifade edilecektir)** ile yürütülmeye başlanmıştır. Ancak, yeni ihracat yönetmeliğinin Geçici 1’nci maddesi uyarınca 06/06/2006 tarihinden önce başlamış işlemlere, **lehte olmaları kaydıyla**, yeni Yönetmeliğin 20’inci maddesiyle yürürlükten kaldırılan Yönetmelik hükümleri uygulanacaktır.

06/06/2006 tarihinden sonra uygulanmaya başlayan yeni ihracat yönetmeliği ile yapılan değişiklikler ana hatları itibariyle aşağıda belirtilmiştir.

➔ **Yeniden belirlenen “Başlanmış işlem”** tanımı, Yönetmeliğin 4’üncü maddesine göre aşağıdaki gibidir.

- 1) Açılan uluslararası ihalelere istinaden yapılan yabancı devlet bağlantılarında, alıcı kuruluş ile bağlantının yapıldığını gösteren yazılı sözleşmenin taraflarca imzalanmış olmasını,
- 2) Bedelsiz ihracatta, gümrük mevzuatı uyarınca gümrük beyannamesi düzenlenmesi gereken hâllerde gümrük beyannamesinin tescil edilmiş olmasını,

- 3) Genel esaslar çerçevesinde, gümrük beyannamesinin İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğine onaylatılmış olmasını,
 - 4) Kayda bağlı ihracatta, İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğince kaydın verilmiş olmasını,
 - 5) Konsinye ihracat, kredili ihracat, takas veya bağlı muamele yoluyla ihracat, ticari kiralama yoluyla ihracat veya yurt dışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik kapsamındaki ihracatta, izin verilmiş olmasını,
 - 6) Müsaadeye bağlı ihracatta müsaadenin verilmiş olmasını,
 - 7) Offset kapsamında ihracatta offset anlaşmasının imzalanmış olmasını.
- **“İhracat”**, Yönetmeliğin 4’üncü maddesinde “Bir malın, yürürlükteki ihracat mevzuatı ile gümrük mevzuatına uygun şekilde Türkiye gümrük bölgesi dışına veya serbest bölgelere çıkarılmasını veyahut Müsteşarlıkça ihracat olarak kabul edilecek sair çıkış ve işlemleri” şeklinde yeniden tanımlanarak, serbest bölgelere gönderilen mallar da ihracat kapsamına alınmıştır.
- **“İhracatçı”**, Yönetmeliğin 4’üncü maddesinde “İhraç edeceği mala göre ilgili İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğine üye olan, vergi numarasına sahip gerçek veya tüzel kişiler ile tüzel kişilik statüsüne sahip olmamakla birlikte yürürlükteki mevzuat hükümlerine istinaden hukuki tasarruf yapma yetkisi tanınan ortaklıkları,” şeklinde yeniden tanımlanarak, hukuki tasarruf yapma yetkisine sahip tüm ortaklıklar bir başka deyişle adi ortaklıklar ve konsorsiyumlar da ihracatçı kapsamına alınmıştır.
- **“İhracatçı Birlikleri”**, Yönetmeliğin 4’üncü maddesinde **“İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği Onayı/Kaydı: İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği tarafından gümrük beyannamesi onay/kayıt işlemleriyle ilgili olarak verilecek onay, kayıt ve/veya elektronik onayı/kaydı,”** şeklinde tanımlanarak, e-devlet

uygulamaları kapsamında ihracatçı birliklerinin elektronik onay kaydı verebilmelerine olanak tanımıştır.

- Yeni Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde mal tanımı yapılmıştır. Yapılan bu tanıma göre, **“mal”**, “her türlü eşya, madde, ürün veya değeri” ifade etmektedir.
- Eski yönetmelikte yer alan “dolaylı offset” tanımı yerine yeni Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde **“offset”** “Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu ortaklıklarının açacakları uluslararası ihaleler çerçevesinde yapacakları ithalat neticesinde gerçekleştirecekleri döviz ödemelerini asgari seviyeye indirmek amacıyla, ihaleyi kazanan firma ve/veya kuruluşların taahhüdü gereğince Türkiye’den yapılacak ihracat ile taahhüt gereğince Türkiye’nin mevcut üretim ve ihracat potansiyelinin geliştirilmesine yönelik diğer işlemleri,” ifade eder şeklinde tanımlanmıştır.
- Yeni Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde **“takas”**, “İhraç veya ithal edilen mal veya hizmet bedelinin, kısmen veya tamamen mal, hizmet veya döviz ile karşılanması işlemini” ifade eder şeklinde yeniden tanımlanmıştır.
- Yeni Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde **“transit ticaret”**, “Yurt dışında veya serbest bölgede yerleşik bir firmadan ya da antrepodan satın alınan malın, ülkemiz üzerinden transit olarak veya doğrudan doğruya yurt dışında veya serbest bölgede yerleşik bir firmaya ya da antrepoya satılmasını” ifade eder şeklinde yeniden tanımlanmıştır.
- Yeni Yönetmeliğin 5'inci maddesi uyarınca **ihracat işleminin başlaması için** ihracatçıların, İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğine onaylattıkları gümrük beyannamesi ile ihracatın yapılacağı gümrük idaresine başvurmaları gerekmektedir.
- Eski Yönetmeliğin 3'üncü maddesinde yer alan ön izne tabi ihracat, Yeni Yönetmeliğin 6'ncı maddesinde “İhracı uluslararası anlaşma, kanun, kararname ve ilgili sair mevzuat uyarınca belli bir merciin ön iznine bağlı malların ihracatında, ilgili mercilerden ön

izin alındıktan sonra ihracat mevzuatı hükümleri uygulanır” şeklinde düzenlenmiştir.

- Yeni Yönetmeliğin 7’nci maddesi ile de kayda bağlı ihracatta, İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğince kayda alınmış gümrük beyannamesinin gümrük idarelerine sunulma süresi, İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğinin onay tarihinden itibaren uzatılmamak üzere tanınan 90 günlük süre, **30 güne indirilmiştir.** Diğer taraftan, ülkemiz ihraç ürünlerine miktar kısıtlaması uygulayan ülkelere yapılan, kısıtlama kapsamındaki malın ihracına ait kayıt meşruhatı düşülerek onaylanmış gümrük beyannamelerinin gümrük idarelerine sunulma süresi de 90 günden, otuz güne indirilmiş, ayrıca 30 günden daha kısa veya daha uzun olmasının Müsteşarlıkça belirlenebileceği yönünde düzenleme yapılmıştır.
- Yeni Yönetmeliğin 8’nci maddesi ile **kredili ihracat talepleri**, alıcı ile satıcı arasında imzalanan ve ihraç edilecek malın cinsi, değeri, ödeme planı ve ödeme süresini içeren satış sözleşmesinin aslı ve Türkçe çevirisi veyahut aracı banka tarafından onaylanmış akreditif metinlerinin aslı ve Türkçe çevirisi ile birlikte ilgili İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğine yapılacaktır. Yapılan yeni düzenleme ile **“veyahut aracı banka tarafından onaylanmış akreditif metinlerinin aslı ve Türkçe çevirisi ile birlikte”** ifadesi eklenmiştir. Yeni Yönetmelik ile kredili ihracat işlemlerinde) İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğince kredili ihracat meşruhatı düşülerek onaylanmış ihracat işlemlerine ilişkin gümrük beyannamesinin, İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğince **onay tarihinden itibaren otuz gün içinde** gümrük idarelerine sunulması gerekmektedir.
- Eski Yönetmelikte yer alan “ihracatçı birlikleri”, yeni Yönetmelikte **“ihracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği”** olarak değiştirilmiştir.
- Yeni Yönetmeliğin 9’uncu maddesi uyarınca konsinye ihracatta, İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği, verdikleri konsinye ihraç

izinlerine ait bilgileri, malın kesin satışının kendilerine bildirilmesinden itibaren **beş gün içinde** aracı bankaya bildirmek zorundadır. Eski Yönetmelikte bu süre *üç iş günü* olarak belirlenmişti.

- ➔ Yeni Yönetmeliğin 10'ncü maddesinde düzenlenen "**Yurt dışı fuar ve sergilere katılım ve ihracat**" ile ilgili olarak yapılan düzenleme ile uluslararası ticari fuar ve sergilerde sergilenmek üzere yurt dışına çıkarılan malların kesin satışına ilişkin talepler, geçici çıkışa esas gümrük beyannamesinin İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğince onaylanmasını müteakip gümrük idarelerince sonuçlandırılacaktır.
- ➔ Yeni Yönetmeliğin 11'inci maddesinde "**İthal Edilmiş Malın İhracı**" başlığı altında, "Gümrük mevzuatı çerçevesinde serbest dolaşıma girmiş yeni veya kullanılmış malın ihracı genel esaslar çerçevesinde yapılır. Ancak, ihracatın desteklenmesine yönelik mevzuat, yatırım mevzuatı ile gümrük mevzuatının mahrecine iade hükümleri saklıdır." şeklinde yeni bir düzenleme yapılmıştır.
- ➔ Yeni Yönetmelik kapsamına serbest bölgelere gönderilen mallar da ihracat kapsamına alındığından bu Yönetmeliğin 12'nci maddesinde "**Serbest bölgelere yapılacak ihracat**", "Serbest bölgelere yapılacak ihracat, ihracat mevzuatı hükümlerine tabidir. Ancak, Dahilde İşleme Rejimi, KDV uygulamaları ve Türkiye İhracat Kredi Bankası uygulamalarına dair mevzuat hükümleri saklıdır." şeklinde düzenlenmiştir.
- ➔ Yeni Yönetmeliğin 16'ncı maddesi uyarınca alıcısı tarafından kabul edilmeyen malların başka bedel ve şartlarla aynı veya farklı alıcılara satışına ilişkin talepler, durumu gösterir belgeler ve yeni satış sözleşmesine ait İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğince onaylı faturanın ibrazından sonra gümrük idarelerince sonuçlandırılacaktır. Eski Yönetmelikte bu işlemi ihracatçı birlikleri yapmaktaydı.
- ➔ Yeni Yönetmeliğin 17'nci maddesinde gümrük işlemlerini sonuçlandırılması, gümrük idaresinin otomasyona geçip

geçmediğine göre farklılaştırılmıştır. Söz konusu düzenlemeler aşağıdaki gibidir:

“Otomasyona geçmiş gümrük idareleri, ihracat işlemlerinde tescil onayı yapılmadan önce, gümrük beyannamesi üzerinde İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğinin elektronik ortamda oluşturdukları “Birlik Onay Kodu”nu ararlar. “Birlik Onay Kodu” doğrulanmayan gümrük beyannamelerine istinaden mal çıkışı yapılmaz.

Otomasyona geçmemiş gümrük idareleri ise, ihracat işlemlerinde gümrük beyannamesi üzerinde İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğinin onayını/kaydını ararlar. İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği onayı/kaydı bulunmayan gümrük beyannamelerine istinaden mal çıkışı yapılmaz. “

Saygılarımızla...